

Nätkoncession för linje

Beslut

Energimarknadsinspektionen (Ei) beslutar följande.

- 1 Ellevio AB (556037-7326) (Ellevio) meddelas nätkoncession för linje för en 145 kV (konstruktionsspänning) luftledning mellan stamnätsstation Tovåsen och ett nytt planerat industriområde i Alby, i den sträckning som framgår av bifogad karta, västra sträckning, bilaga 1. Nätkoncessionen gäller tills vidare och tilldelas anläggningsnummer 11646.
- 2 Ellevio AB (556037-7326) meddelas nätkoncession för linje för en 145 kV(konstruktionsspänning) luftledning mellan stamnätsstation Tovåsen och ett nytt planerat industriområde i Alby, i den sträckning som framgår av bifogad karta, östra sträckning, bilaga 1. Nätkoncessionen gäller tills vidare och tilldelas anläggningsnummer 11647.
- 3 Miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller de krav som framgår av 6 kap. miljöbalken.

Nätkoncessionerna förenas med följande villkor.

- 1 Verksamheten ska utöver vad som anges i detta beslut bedrivas i huvudsak i enlighet med vad Ellevio har angett i ansökan med bilagor och i övrigt åtagit sig i ärendet.
- 2 Ellevio är oförhindrad att i framtiden använda andra metoder vid reparation och underhåll än vad som följer av 1 ovan, så länge metoderna inte medför större negativ påverkan på människors hälsa eller miljön.

1 Ansökan

Ellevio har ansökt om nätkoncession för linje för två 145 kV luftledningar mellan stamnätsstation Tovåsen i Ljusdals kommun, Gävleborgs län och ett nytt planerat

industriområde i Alby, Ånge kommun, Västernorrlands län. Ellevio har begärt att nätkoncessionerna ska gälla tills vidare.

Av ansökan framgår att syftet med ledningarna är att möjliggöra elintensiva industrietableringar i regionen, eftersom Ånge kommun och RES Renewable Norden planerar att utveckla ett industriområde för vätgasproduktion i Alby med ett effektbehov på 650 MW.

Ledningarna ska konstrueras för 145 kV och har en nominell spänning om 130 kV.

Ellevio har själva antagit att ledningarna sannolikt kommer att medföra en betydande miljöpåverkan.

Ellevio har till sin ansökan bifogat bland annat miljökonsekvensbeskrivning och naturvärdesinventering.

2 Bestämmelser som ligger till grund för Ei:s beslut

De bestämmelser som ligger till grund för det här beslutet redovisas i bilaga 2.

3 Ei:s motivering till beslutet

Ei bedömer att Ellevios ansökan om nätkoncession för två 145 kV-ledningar mellan stamnätsstationen Tovåsen i Ljusdals kommun, Gävleborgs län, och ett nytt planerat industriområde i Alby, Ånge kommun, Västernorrlands län, är förenlig med relevanta bestämmelser i ellagen och miljöbalken. Ansökan ska därför godkännas.

Ellevio har begärt att nätkoncessionen ska gälla tills vidare. Det har inte framkommit några skäl att tidsbegränsa nätkoncessionen. Ellevios begäran om koncessionstid har därför beviljats

Ellevio har i sin ansökan uppgett att ledningarna är förenliga med detaljplaner och områdesbestämmelser. Det har inte framkommit något i ärendet som tyder på motsatsen.

Ei bedömer att Ellevio har genomfört samråd i tillräcklig omfattning och i enlighet med gällande regelverk. Den bifogade miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) innehåller de uppgifter som krävs för att identifiera och beskriva de direkta och indirekta effekter som ledningarna kan antas medföra på människors hälsa och

miljön. MKB uppfyller därför kraven i 6 kap. miljöbalken och har legat till grund för Ei:s prövning av ansökan

3.1 Ledningarnas påverkan på miljö och omgivning

Nedan följer en sammanfattning av de intresseområden som Ei har bedömt vara relevanta för bedömningen av ansökan.

3.1.1 Naturmiljö

Ellevio har framfört att naturmiljön längs den planerade ledningssträckan domineras huvudsakligen av barrskog, med inslag av myrar, hyggen och ungskog. På grund av det omfattande trakthyggesbruket är den biologiska mångfalden främst koncentrerad till små rester av naturskogsartad skog samt till områden längs myrkanter, bäckar, sjöar och naturvårdsträd.

De planerade ledningarna kommer att påverka vissa kända naturvärden, bland annat Natura 2000-området Juån och det planerade naturreservatet Juån. På norra sidan av Juån finns en gles rad höga tallar som måste avverkas för att skapa en skogsgata på 36–40 meter. På södra sidan finns en tät granplantering som också behöver avverkas på grund av trädens höjd. Däremot kan lågväxande träd och buskar sparas på båda sidor om Juån. Ellevio anser att påverkan på Natura 2000-området blir liten, eftersom högre stolpar planeras för att minimera ingreppen vid korsningen.

Sträckningen har utformats för att i möjligaste mån följa tidigare beviljade koncessioner och befintliga ledningar. Ellevio har lämnat in ett separat Natura 2000-samråd till Länsstyrelsen i Västernorrlands län, och en eventuell Natura 2000-prövning kommer att ske parallellt med koncessionsprövningen. Under detaljprojekteringen kommer Ellevio att prioritera hänsyn till områden med höga naturvärden, och inga stolpar kommer att placeras inom det planerade naturreservatet. Passage över Juån med arbetsmaskiner planeras att ske via befintliga vägbroar.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län framför i sitt yttrande att ledningarna kommer att korsa en av Skogsstyrelsen utpekad sumpskog, vilket kan påverka skogens hydrologi och humiditet negativt, och därmed förändra dess artsammansättning. Länsstyrelsen anser att fragmentering av dessa biotoper bör undvikas så långt som möjligt, och att Ellevio behöver minimera miljöpåverkan genom noggrann planering och hänsyn.

Länsstyrelsen framhåller vidare att om Ellevio genomför ledningsarbetet enligt föreslagen metod, så att ingen avverkning behöver ske vid passagen över Juån, kommer de planerade ledningarna inte att påverka miljön i Natura 2000-området i sådan grad att ett särskilt tillstånd krävs enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken. Denna metod undviker även påverkan på det kommande naturreservatet.

Ellevio bemöter yttrandet genom att påpeka att sumpskogen sträcker sig i östvästlig riktning, vilket gör den svår att helt undvika. Dock kan negativ påverkan på hydrologi och humiditeten minskas genom att undvika stolpplacering inom området. När det gäller passagen över Natura 2000-området Juån uppger Ellevio att kraftledningen kommer att byggas enligt de uppgifter som lämnats i kompletteringen till Länsstyrelsen och de åtaganden de gjort i ärendet.

Ei:s bedömning

Ei bedömer att ledningarna påverkar naturmiljön. Dock bedömer Ei att påverkan inte är av sådan omfattning att det utgör ett hinder för att bevilja nätkoncession. Ellevio har valt en sträckning som i så hög grad som möjligt följer tidigare beviljade koncessioner och befintliga ledningar. Ei bedömer att Ellevio på ett tillfredsställande sätt har redogjort för sträckningens påverkan på naturmiljön och motiverat sitt val med hänsyn till miljön. Ei anser också att de skyddsåtgärder som Ellevio har åtagit sig är tillräckliga.

3.1.2 Skyddade arter

Fåglar

Ellevio har framfört att år 2018 genomfördes en fågeltaxering längs sträckan mellan Östavall och Tovåsen, vilket täcker cirka 13 kilometer av de totalt 21 kilometer mellan Alby och Tovåsen. Sträckan mellan Östavall och Alby inventerades inte, då den går parallellt med befintliga ledningar och endast kräver en breddning av ledningsgatan.

Påverkan på fågellivet anses främst ske genom habitatförlust och störningar under avverkning, men detta minimeras genom att undvika avverkning under fåglarnas häckningstid. Störningen vid uppförandet av kraftledningsstolpar kommer att vara kortvarig. Den gynnsamma bevarandestatusen för fågelarter anses inte påverkas negativt, och konsekvenserna för fågellivet förväntas bli små.

Med hänsyn till att en fågeltaxering redan har genomförts och få skyddsvärda arter har identifierats, anser Ellevio att de justeringar och skyddsåtgärder som vidtagits är tillräckliga. En ytterligare häckfågelinventering anses inte nödvändig.

Ellevio har åtagit sig åtgärder för att minska påverkan, såsom att undvika avverkning under den huvudsakliga häckningssäsongen, och i vissa områden även under mars. I området kring Röd tjärnen ska avverkning undvikas från 1 februari till 31 juli, och fågelavvisare ska monteras på ledningen nära sjön Röd tjärnen.

Länsstyrelsen i Västernorrland påpekar i sitt yttrande att fåglar följer ledlinjer som kustlinjer, vattendrag, myrmarker, sund, dalgångar och bergsryggar, vilket ökar risken för kollisioner med elledningar. För att skydda dem kan fågelavvisare sättas upp längs riskfyllda sträckor.

Ellevio har bemött detta med att det inte finns några indikationer på att Juån används som ett frekvent flygstråk, och därför anses fågelavvisare inte vara nödvändiga där. Däremot kommer fågelavvisare att monteras på ledningen nära sjön Röd tjärnen.

Länsstyrelsen påpekar också att tre spelplatser för skogshöns finns nära utredningsområdet. Därför krävs skyddsåtgärder, såsom att inga tillfartsvägar eller liknande dras närmare än 500 meter från spelplatserna, och att inget arbete som avverkning, anläggningsarbete, underhållsarbete får ske från 15 mars till 15 juni inom 300 meter från spelplatserna.

Ellevio har bemött yttrandet genom att påpeka att samtliga spelplatser ligger cirka 600 meter från ledningarna. Eventuella tillfartsvägar utanför ledningsgatan kommer att klargöras under detaljprojekteringen, men det ser inte ut som om någon tillfartsväg behövs nära spelplatserna. Som skyddsåtgärd har Ellevio beslutat att inga tillfartsvägar får anläggas inom 500 meter från de identifierade spelplatserna, respektive 300 meter, under perioden 15 mars till 15 juni.

Kärlväxter

Ellevio har framfört att i ledningarnas område finns några skyddsvärda växtarter, men endast ett fåtal av dessa påverkas av ledningarna. Även om enstaka exemplar kan skadas, anses artens bevarandestatus inte påverkas negativt på grund av en anpassad placering av stolparna. Därför anses konsekvenserna för skyddsvärda växter vara små.

Länsstyrelsen i Västernorrland har i sitt yttrande efterfrågat en förklaring från Ellevio om varför inga fördjupade artinventeringar har genomförts för andra identifierade fridlysta arter än fåglar. Utan denna förklaring menar Länsstyrelsen att de inte kan göra en fullständig bedömning av hur skyddade växter kan påverkas på ett djupare sätt.

Ellevio informerar att en inventering av den justerade sträckningen utfördes i juni 2024. Inventeringen visade att den nya sträckningen endast berör två mindre klass 3 områden. Den enda fridlysta eller hotade arten som identifierades var revlumner, men genom att anpassa stolplaceringen anses artens bevarandestatus förbli opåverkad.

Ei:s bedömning

Ei bedömer att ledningarna inte medför en sådan påverkan på skyddade djur- och växterarter att nätkoncession inte kan beviljas. Detta beror på att ledningarna inte innebär någon risk för negativ påverkan på skyddade arters bevarandestatus. Ei bedömer att de skyddsåtgärder som Ellevio har åtagit sig är tillräckliga, och att eventuella ytterligare skyddsåtgärder kan hanteras inom länsstyrelsens operativa tillsynsansvar.

3.1.3 Miljökvalitetsnormer

Ellevio har framfört att ledningarna kommer att passera Juån, ett skyddat Natura 2000-område, och andra vattendrag. För att en vattenförekomst ska påverkas så pass mycket att dess status försämras eller att miljökvalitetsnormer (MKN) inte kan uppnås, krävs en omfattande och långvarig påverkan. Den påverkan som dessa luftledningarna kan ha är begränsad till den punkt där ledningarna korsar vattendraget och där skogsgatan avverkas. Den lokala minskningen av skogens skuggeffekt anses inte vara så betydande att den skulle negativt påverka möjligheten att uppnå MKN.

Passagen över Juån kommer att ske via befintliga vägbroar, medan tillfälliga eller permanenta broar kommer att användas för andra vattendrag. Tillfälliga broar tas bort när arbetet är slutfört, men vissa passager kan behållas under driftfasen efter att ansökan om vattenverksamhet har lämnats in till länsstyrelsen.

Buskage i strandzonen, som inte utgör någon elsäkerhetsrisk, kommer att lämnas kvar för att bibehålla skuggeffekten. Avverkningsrester får inte lämnas i bäckar, och inga stolpar placeras så nära vattendrag att de påverkas av schaktarbeten.

För att minimera risken för utsläpp i yt- eller grundvatten ställer Ellevio krav på sina entreprenörer att bränsle- och spillojetankar uppfyller gällande föreskrifter från Naturvårdsverket och Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap.

Länsstyrelsen i Västernorrland har i sitt yttrande påpekat att det längs den aktuella ledningssträckningen finns flera vattendrag och våtmarker. De understryker vikten av att undvika hydrologiska skador på tidigare opåverkade våtmarker. För

att uppnå detta krävs en noggrann planering av stolplaceringen så att spännet kan anpassas för att gå över våtmarkerna, vilket innebär att stolpar i våtmarker bör undvikas i största möjliga mån.

Ellevio har bemött yttrandet genom att ange att arbetet på våtmarker och vid vattendrag kommer att genomföras med försiktighetsåtgärder för att minimera påverkan.

Ei:s bedömning

Ledningarna kommer att passera Juån, ett vattendrag som omfattas av beslutade miljö kvalitetsnormer och ligger inom ett Natura 2000-område. För att möjliggöra passagen över Juån kommer befintliga vägbroar att användas. För övriga vattendrag kommer antingen tillfälliga eller permanenta broar att anläggas för att minimera påverkan på vattenmiljön. Utifrån detta bedömer Ei att ledningarna inte medför en sådan påverkan på miljö kvalitetsnormer att nätkoncession inte kan beviljas.

3.1.4 Rennäring

Ellevio har framfört att ledningarna passerar genom utkanten av Jiingevaerie samebys område som främst används som reservbete under senhöst och vinter, vanligtvis mellan november och maj. Förekomsten av fyra rovdjursarter i området gör det dock mindre attraktivt för renägarna att ha sina renar där.

Byggnationen av de nya ledningarna kan orsaka störningar för rennäringen. Dessutom finns risken att renarna börjar använda ledningsgatan som en förflyttningssväg, vilket kan leda till oönskade rörelsemönster. Däremot kommer de nya ledningarna till största delen att följa en befintlig 20 kV-ledningsgata, vilket innebär att samebyn redan är van vid närvaron av ledningar i området och att anpassningar redan har gjorts.

Sametinget framför i sitt yttrande att miljökonsekvensbeskrivningen är bristfällig och inte uppfyller miljöbalkens krav. Enligt Sametinget krävs det därför ytterligare utredningar i enlighet med deras riktlinjer. För att garantera att renskötseln kan fortsätta i området efter projektet betonar Sametinget vikten av att samebyn får full insyn i beskrivningen och de föreslagna åtgärderna.

Ellevio har bemött detta genom att ange att de planerade ledningssträckningarna ligger i utkanten av Jiingevaerie samebys område, ett område som inte är klassat som riksintresse för rennäring. Bolaget har skickat ut samrådsunderlag till berörda parter, inklusive samebyn och Sametinget. Trots detta har varken samebyn eller

Sametinget lämnat några synpunkter på projektet. Efter att ha kontaktat samebyns ordförande informerade denne om att området inte används för rennäring och att samebyn inte har några invändningar mot bygget. Baserat på denna information anser Ellevio att ledningen inte kommer att påverka rennäringen negativt och att en mer omfattande miljökonsekvensbeskrivning därför inte är nödvändig. Eftersom samebyn inte har begärt någon ytterligare konsultation, ser Ellevio inte heller något behov av fortsatt dialog innan byggstart. Bolaget planerar dock att informera samebyn om när bygget kommer att påbörjas.

Ei:s bedömning

Ei bedömer att ledningarna berör utkanten av samebyns mark, som sällan används. Dessutom kommer ledningarna att följa den befintliga ledningsgatan, vilket minimerar påverkan. Med hänsyn till detta bedömer Ei att konsekvenserna för rennäringen är begränsade och att det inte finns något hinder för att bevilja nätkoncessionen.

3.1.5 Infrastruktur

Ellevio har framfört att ledningssträckningarna korsar både järnvägen och riksväg 83, som båda är av riksintresse för kommunikationer. Dessutom passerar de länsväg 506 samt flera enskilda skogsvägar. Trots detta medför ledningarna inga hinder för den befintliga infrastrukturen i området. Det är vanligt att nya luftledningar korsar vägar och placeras parallellt med redan existerande ledningar. Under detaljprojekteringen kommer Ellevio att genomföra induktionsberäkningar och inhämta nödvändiga tillstånd från Trafikverket för att korsa deras infrastruktur.

Svenska kraftnät har framfört i sitt yttrande att de har ledningsrätt för befintliga kraftledningar inom det aktuella området och att de önskar att Ellevio ska rapportera varje förändring av elförsörjningen i området. En dialog behöver föras med stationsprojektet för att säkerställa att jordningskriterierna uppfylls, särskilt vid eventuella högre felströmmar. Svenska kraftnät ställer även krav på att ingen korsande eller parallellgående ledning får utföras på ett sätt som äventyrar kraftledningens funktion eller allmänhetens säkerhet. Projektering och anläggning av de nya ledningarna måste ske i samråd med Svenska kraftnät.

Ellevio har bemött yttrandet med att ledningarna kommer att behöva korsa Svenska kraftnäts ledningar för att ansluta till station Tovåsen. Denna korsning kommer att planeras i samarbete med Svenska kraftnät. Detaljprojekteringen

inleds efter sommaren, och tidig kontakt kommer att tas med Svenska kraftnät för att säkerställa en smidig process

Ei:s bedömning

Ei bedömer att ledningarna är lämpliga ur ett infrastrukturperspektiv, eftersom de i största möjliga utsträckning följer de befintliga ledningsgator som finns i området. Cirka 13 kilometer av den planerade ledningssträckningen följer en redan koncessionsbeviljad sträckning mellan station Tovåsen och den planerade vindparken Östavall, medan cirka 5 kilometer de befintliga 20 kV ledningarna. Detta minimerar intrånget och påverkan på infrastrukturen i området. Utifrån dessa överväganden bedömer Ei att det inte finns några hinder för att bevilja nätkoncessionen.

3.2 Sökandens lämplighet

Ellevio är ett nätföretag som i samband med tidigare ansökningar och beslut har bedömts vara lämpligt att utöva nätverksamhet. Ei har inte funnit anledning att göra en annan bedömning av Ellevios lämplighet i detta beslut.

3.3 Ledningens lämplighet

I sin ansökan har Ellevio redogjort för ledningarnas påverkan på olika intressen, såsom naturmiljö, skyddade arter, rennärings och infrastruktur, samt de förväntade konsekvenserna. Ellevio har även specificerat de skyddsåtgärder de planerar att vidta för att minimera negativa effekter. Ei bedömer att de föreslagna skyddsåtgärderna är tillräckliga.

Vidare bedömer Ei att ledningarna är lämpliga ur ett allmänintresse, eftersom de stödjer Ellevios mål att möjliggöra elintensiva industrietableringar i regionen. Ett konkret exempel på detta är det planerade industriområdet i Alby, där RES Renewable Norden och Ånge kommun samarbetar för att utveckla en anläggning för vätgasproduktion med ett effektbehov på 650 MW. Förstärkningen av elnätet är av väsentlig betydelse för att tillgodose det växande behovet av kraftöverföring i regionen och för att säkerställa en stabil och tillförlitlig elförsörjning. Detta utgör en grundläggande förutsättning för samhällsfunktioner och framtida utveckling.

Hur man överklagar

Se bilaga 3, Hur man överklagar beslutet.

Detta beslut har fattats av juristen Johanna Rolf. Föredragande var analytikern Herman Cardoxy.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter

Johanna Rolf

Herman Cardoxy

Beslutet publiceras i e-diariet som nås via Ei:s webbplats.

Bilagor

- 1 Karta över ledningarnas sträckning
- 2 Bestämmelser som ligger till grund för beslutet
- 3 Hur man överklagar beslutet (till mark-miljödomstolen)

Skickas till

Ellevio AB (delges)

Sakägare som yttrat sig i ärendet, enligt lista (delges)

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter som berörs av ansökan, enligt lista (meddelas)

Länsstyrelsen i Gävleborg län

Länsstyrelsen i Västernorrland län

Ljusdal kommun

Ånge kommun

Elsäkerhetsverket

Trafikverket

Försvarmakten

Energimarknadsinspektionen
Swedish Energy Markets Inspectorate

BESLUT

Datum
2024-10-04

11 (11)

Ärendenummer
2023-104530

Sametinget

Svenska Samernas Riksförbund

Jijnievaerie sameby

2024-10-04

2023-104530-0042